

Nr 364

av herr Hedlund m. fl.

om ett anslag till Bidrag till fria kristna samfund och kyrkor.

Genom reformationen under 1500-talet kom starka band att knytas mellan staten och kyrkan i vårt land. Den lutherska läran var länge den enda som fick predikas. Så småningom förändrades emellertid inställningen till andra och mera fria kristna riktningar, och under påverkan av 1800-talets väckelserörelser avskaffades år 1858 konventikelplakatet varigenom under mer än hundra år privata religiösa sammankomster uttryckligen hade förbjudits. Genom 1951 års religionsfrihetslag blev religionsutövningen fri. Förhållandet mellan staten och svenska kyrkan påverkades dock på det hela taget inte av religionsfrihetslagstiftningen. Den frågan har sedan varit föremål för omfattande utredningar, vilka ännu inte är slutförda.

Det är sålunda för närvarande osäkert vilka de framtida relationerna mellan stat och kyrka kommer att bli. Utan att ta närmare ställning i denna fråga vill vi understryka vikten av att samhället garanterar förutsättningar för religionsutövning och religiös verksamhet i kyrka och samfund i hela landet. Till de förutsättningsskapande uppgifter som staten måste åta sig i detta sammanhang hör enligt vår mening ett ekonomiskt ansvar för att rätten till religionsutövning upprätthålles.

Svenska kyrkan finansierar sin verksamhet huvudsakligen genom rätten att beskatta medlemmarna. Den åtnjuter därjämte direkt statligt stöd i form av skatteutjämningsbidrag och genom anslaget kyrkliga ändamål under riksstatens åttonde huvudtitel.

De fria kristna samfunden erhåller statligt stöd till studiecirklar och ungdomsverksamhet enligt de regler som allmänt gäller för stöd till sådana aktiviteter. Däremot utgår inte något stöd till samfundens religiösa verksamhet. För finansiering av denna är de hänvisade till i första hand frivilliga bidrag från medlemmarna. Sveriges frikyrkoråd framhöll i ett yttrande över en motion till 1970 års riksdag med förslag till stöd till samfunden, att de fria kristna samfundens sammanlagda utgifter år 1968 beräknades till 215 miljoner kronor. Samfundens medlemmar, vilkas antal uppskattas till 800 000, får sålunda göra en betydande ekonomisk insats. Det bör nämnas, att den successivt höjda mervärdeskatten och arbetsgivaravgiften inneburit kännbara kostnadsökningar för samfunden. Många församlingar, särskilt de mindre, har svårigheter att skapa nödvändiga ekonomiska förutsättningar för sin verksamhet.

Det är enligt vår mening från religionsfrihets- och jämlikhetssynpunkt otillfredsställande, att de fria samfunden inte åtnjuter direkt statligt ekonomiskt stöd. Frågan om förhållandet mellan staten och kyrkan

måste lösas så att även de fria kristna samfunden kommer att få statsmedel för sin verksamhet. Så starka skäl talar för ökad likställdhet mellan svenska kyrkan och de fria samfunden, att statligt stöd till dessa senare bör utgå redan från nästa budgetår såsom en tillfällig anordning i avvaktan på resultatet av utredningen beträffande staten och kyrkan.

Bland invandrarna i vårt land finns många romersk-katolska, grekisk-ortodoxa och mosaiska bekvännare. Även icke-kristna religioner är representerade vårt land. Också de s. k. invandrarkyrkorna bör få statligt stöd.

Frågan om vilken omfattning ett statligt stöd skall ha kan inte slutgiltigt besvaras nu. Vi föreslår dock för nästa budgetår, att ett reservationsanslag om 3 500 000 kronor benämnt Bidrag för samfund och kyrkor uppföres under statsverkspropositionens åttonde huvudtitel. Stödet bör fördelas av en av Kungl. Maj:t utsedd central nämnd bestående fem ledamöter med god kännedom om religiösa förhållanden och landets religiösa organisationer. En förutsättning för att stöd skall utgå bör vara att samfund, församlingarna sammantagna (om central organisation inte finns) eller kyrka har ett visst medlemsantal, vilket synes böra fastställas av den centrala nämnden. Fördelningen av stödet bör dessutom vara beroende på verksamhetens omfattning och på behovet av inkomstförstärkningar.

Det bör ingå i arbetsuppgifterna för nämnden för fördelning av stödet till samfund och kyrkor att årligen offentliggöra rapporter angående fördelningen och att på grundval av de vunna erfarenheterna i samarbete med 1968 års beredning om stat och kyrka utarbeta förslag till mera långsiktiga bestämmelser i fråga om fördelning av stödet.

Med hänvisning till det anförda hemställes

att riksdagen måtte

1. under åttonde huvudtiteln för budgetåret 1971/72 till *Bidrag till fria kristna samfund och kyrkor* anvisa ett reservationsanslag av 3 500 000 kronor;
2. i skrivelse till Kungl. Maj:t uttala att en nämnd bestående av fem personer med god kännedom om religiösa förhållanden och organisationer får i uppdrag att *dels* fördela under punkten

1 föreslagna bidrag på i motionen anförda grunder, dels i samarbete med 1968 års beredning om kyrka och stat utarbeta förslag till långsiktiga bestämmelser angående stödets fördelning.

Stockholm den 26 januari 1971

GUNNAR HEDLUND (c)	THORBJÖRN FÄLLDIN (c)
JOHANNES ANTONSSON (c)	TORSTEN BENGTSO (c) i Jönköping
NILS G. HANSSON (c) i Skegrie	GUNNAR LARSSON (c) i Luttra
FRITZ BÖRJESSON (c) i Glömminge	JOHN ERIKSSON (c) i Bäckmora
JAN-IVAN NILSSON (c) i Tvärålund	ERIC CARLSSON (c) i Vikmanshyttan
RUNE GUSTAVSSON (c) i Alvesta	ELVY OLSSON (c) i Hölö